

І Н С Т Р У К Ц І Я

№ 5 від 15.03.94
м.Київ

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
31 березня 1994 р.
за № 57/266

ЗАТВЕРДЖЕНО

Головним управлінням ветеринарної
медицини з Держветінспекцією
Мінсільгосппроду України, наказ
15 березня 1994 р. № 5
(z0053-94)

**Про заходи профілактики та боротьби з
бешихою свиней**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Бешиха - інфекційна хвороба, яка характеризується при гострому перебігу - септицемією та загальною еритемою шкіри, а при хронічному - ендокардитом та артритом. Перебіг хвороби може бути: блискавичним, гострим, підгострим і хронічним. Розрізняють септичну, шкірну (кропивниця) та латентну форми бешихи.

Бешисі властиві сезонність, стаціонарність, ензоотичність прояву.

1.2. Збудник бешихи - нерухома бактерія, спор і капсул не утворює, фарбується основним аніліновими фарбниками та позитивно за Грамом. Збудник стійкий до багатьох факторів зовнішнього середовища. Соління та коптіння не знезаражують м'ясо від бактерій.

1.3. До збудника бешихи сприйнятливі свині, особливо у віці від 3 до 12 місяців, в меншій мірі коні, велика рогата худоба, вівці, олені, собаки. Хворіють птахи - індики та качки. Сприйнятливі до збудника бешихи також люди.

1.4. Джерелом збудника інфекції є хворі, а також клінічно здорові тварини - бактеріоносії, у яких збудник локалізується в миндалинах та солітарних фолікулах кишечника.

1.5. Факторами передачі збудника бешихи є сирі продукти забою хворих тварин та бактеріоносіїв, а також корми, вода, приміщення, предмети догляду, ґрунт (територія ферми, літніх таборів, вигулів, пасовищ), який забруднений виділеннями хворих тварин.

1.6. Зараження відбувається через органи харчотравлення та пошкоджену шкіру, а також аерогенним шляхом. Можлива передача збудника кровососними комахами.

1.7. Ензоотії бешихи виникають при занесенні в господарство збудника з хворими та перехворілими тваринами, при згодовуванні свиням неззаражених продуктів забою, інфікованих кормів, води тощо.

Бешиха може виникнути і без заносу збудника із зовні серед тварин - бактеріоносіїв після дії на їх організм несприятливих факторів навколишнього середовища (транспортування, пергін в спеку, переохолодження або перегрівання тіла, різка зміна типу годівлі, підвищена вологість повітря тощо).

2. ДІАГНОСТИКА ХВОРОБИ

2.1. Діагноз на бешиху встановлюють на підставі епізоотичних даних, клінічних ознак хвороби, патологоанатомічних змін і наслідків лабораторних досліджень.

2.2. Для дослідження в лабораторію направляють труп тварини або серце, шматочки печінки, селезінки, лімфатичні залози, нирку та трубчасту кістку. При підозрі на хронічний перебіг хвороби - обов'язково серце.

2.3. Діагноз на бешиху вважають встановленим при отриманні одного з таких показників:

- виявлення збудника бешихи в патологічному матеріалі або в змішаній культурі методом флюорисцюючих антитіл (без виділення чистої культури);

- виділення із патологічного матеріалу культури із властивостями, характерними для збудника бешихи;

- загибель заражених лабораторних тварин та виділення із їх органів культури з властивостями, характерними для збудника бешихи, якщо навіть у висівах із вихідного матеріалу культури збудника не виділено.

2.4. Для виключення чуми та інших вірусних інфекцій, подібних за клінічними ознаками, видимими патзнами, рекомендується з метою діагностики ін'єктувати хворим тваринам протибешихову сироватку в лікувальній дозі одночасно з антибіотиками з наступним чотирьохгодинним протягом дня вимірюванням температури тіла. У свиней, хворих на бешиху знижується температура тіла та покращується загальний стан. При чумі та інших вірусних хворобах згаданий курс лікування не ефективний.

3. ЗАХОДИ ПО ПРОФІЛАКТИЦІ БЕШИХИ

3.1. З метою профілактики бешихи свиней керівник господарств, фермери, орендарі та власники тварин зобов'язані:

- суворо виконувати ветеринарно-санітарні правила та технологічні вимоги щодо розміщення, догляду, годівлі свиней, а також при їх транспортуванні;

- репродуктивні ферми та відгодівельні групи комплектувати клінічно здоровими, вакцинованими проти бешихи, тваринами, витримувати їх перед введенням в загальне стадо 30 днів в карантині;

- не допускати згодовування свиням незнезаражених харчових та боєнських відходів;

- систематично здійснювати прибирання гною, проводити технологічну дезинфекцію приміщень, планову боротьбу з мишоподібними гризунами та комахами, як можливими переносниками та джерелом збудника інфекції;

- не допускати спільного утримання свиней з іншими видами сільськогосподарських тварин та птицею.

3.2. Основою ефективного забезпечення благополуччя бешихи є профілактичне, систематичне щеплення всього свинопоголів'я старше 2-х місячного віку. При проведенні щеплень керуються відповідними настановами по застосуванню вакцин.

3.3. Планове профілактичне щеплення свинопоголів'я проводять в будь-яку пору року, повторні щеплення виконують в строки, обумовлені імунологічними властивостями використаної вакцини.

3.4. За 5 днів до вакцинації та протягом 5 днів після неї забороняють проводити перегрупування та транспортування тварин. В цей період, передбачаючи негативний вплив інтенсивних сонячних променів на імуногенез, не рекомендується випускати тварин на вигульні майданчики.

3.5. При імунізації свиней живими вакцинами не слід давати їм антибіотики та сульфаніламідні протягом 2-х днів до щеплення і 10-ти днів після нього.

4. ЗАХОДИ ПО ЛІКВІДАЦІЇ БЕШИХИ

4.1. При виявленні у свиней ознак хвороби (підвищення температури тіла, відмова від корму, поява червоних плям на шкірі тощо) керівники державних, кооперативних, орендних, фермерських господарств, власники тварин, спеціалісти ветеринарної медицини, які обслуговують господарство чи населений пункт, зобов'язані негайно повідомити про це вищестоящі державні органи ветеринарної медицини і до їх прибуття ізолювати хворих свиней та провести дезинфекцію приміщення, де знаходились ці тварини.

4.2. При встановленні діагнозу запроваджують обмеження, при яких забороняється:

- введення (ввезення) і виведення (вивезення) свиней, їх перегрупування в середині господарства (ферми, цеху);

- вивезення незнезараженого м'яса та продуктів забою від вимушено забитих свиней;

- вивезення призначених для згодовування свиням кормів, з якими контактували хворі тварини.

4.3. Хворих бешихою свиней лікують гіперімунною протибешиховою сироваткою з пеніциліном відповідно настанов щодо їх використання. Перехворілих тварин повертають в загальне стадо (свинарник, цех) після дезинфекції шкірних покривів та кінцівок, але не раніше як через 14 днів після їх одужання та щеплення проти бешихи, а також свиней з приміщення, в яке вони вводяться.

4.4. Клінічно здорових свиней неблагополучного свинарника (цеху) щеплюють проти бешихи, при цьому організують спостереження за ними протягом 10 днів. У випадку захворювання щеплених тварин їх ізолюють і лікують відповідно до пункту 4.3. даної Інструкції. Введення в них перехворілих тварин дозволяється не раніше, як через 14 днів після щеплення.

При появі бешихи серед груп свиней, які підлягають по технології забою, хворих ізолюють та лікують відповідно до пункту 4.3. цієї Інструкції, а клінічно здорових відправляють до найближнього м'ясокомбінату для негайного забою. При неможливості проведення забою в день відправлення здорових тварин залишають на місці, щеплюють проти бешихи і через 10 днів здають на забій без обмежень.

4.5. Санітарну оцінку м'яса та інших продуктів забою від хворих та підозрілих в захворюванні тварин здійснюють згідно з правилами ветеринарного огляду забійних тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів.

4.6. Після кожного випадку виділення хворих свиней підлогу і стіни станків свинарника очищають і дезинфікують освітленим розчином хлорного вапна, що містить 3 проценти активного хлору або гарячим 4-процентним розчином лугу, або 20-процентною суспензією свіжегашеного вапна, або 2-процентним розчином формальдегіду.

4.7. Обмеження із господарств (ферми, цеху) знімають через 14 днів після останнього випадку одужання хворої тварини та проведення ретельної очистки і заключної дезинфекції приміщень, вигульних майданчиків та предметів догляду, а також після вакцинації всього свинопоголів'я.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ КАРАНТИНУ ТВАРИН ТА ІНШИХ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИХ ПРАВИЛ

5.1. Працівники господарств, ферм, орендарі та власники тварин, які допустили порушення карантину тварин та інших ветеринарно-санітарних правил (технологічних вимог щодо розміщення, догляду, годівлі свиней, а також при їх транспортуванні), визначених в цій Інструкції, несуть відповідальність згідно чинному законодавству.